

Program o pravima i zaštiti djece grada Valpova za razdoblje od 2020. do 2025.godine

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

Nacionalna
zaklada za
razvoj
civilnoga
društva

SADRŽAJ

1.	UVOD	3
2.	PRAVNI OKVIR	5
2.1.	Svjetski i europski pravni okvir	5
2.1.1.	Konvencija UN-a o pravima djeteta	5
2.1.2.	Strategija Vijeća Europe za prava djeteta.....	9
2.2.	Hrvatski pravni okvir	10
2.2.1.	Nacionalna strategija za prava djece u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2014. do 2020. godine..	11
3.	ANALIZA STANJA I PROCJENA POTREBA	12
4.	PLAN BUDUĆIH MJERA.....	13
4.1.	Prvi strateški cilj: Unapređivanje sustava i osiguravanje usluga prilagođenih djeci.....	14
4.1.1.	Sustav obrazovanja.....	14
4.1.2.	Sustav zdravstva	16
4.1.3.	Sustav socijalne skrbi.....	17
4.1.4.	Sport, kultura i druge aktivnosti slobodnog vremena	18
4.2.	Drugi strateški cilj: Eliminacija svih oblika nasilja nad djecom	20
4.3.	Treći strateški cilj: Osiguranje prava djece u ranjivim situacijama	21
4.4.	Četvrti strateški cilj: Osiguranje aktivnog sudjelovanja djece	22
5.	ZAKLJUČAK	23
6.	POPIS LITERATURE I IZVORA PODATAKA:	24
7.	PRILOG: PLAN AKTIVNOSTI ZA PRAVA I ZAŠTITU DJECE GRADA VALPOVA ZA RAZDOBLJE 2020. - 2022.	25

1. UVOD

Dječja prava su prava kojima se štite sve osobe mlađe od 18 godina. Označavaju ono što svako dijete treba imati ili smije učiniti. Svako dijete ima pravo na obrazovanje, zdravstvenu skrb, hranu, igru, zaštitu i još mnogo toga. Dječja prava svakom djetetu trebaju osigurati mogućnost da se potpuno i skladno razvija i priprema za život i korisno djelovanje u zajednici. Sva su prava povezana i jednako važna. Prava djece nemaju rok trajanja, ona su univerzalna i sjevremenska.

Prava djeteta moraju poznavati i uzimati u obzir svi građani države, i odrasli i djeca. Bezuvjetno ih moraju znati i poštivati oni koji žive i rade s djecom, koji su u svakodnevnom kontaktu s njima i koji u značajnoj mjeri utječu na stvaranje okruženja u kojemu dijete odrasta i razvija se kao ličnost. Jednako tako, sva djeca, dakle sve osobe mlađe od 18 godina, moraju biti upoznate s temeljnim pravima djeteta kako bi postale svjesne svojih prava, načina njihova stjecanja, ali i zaštite u slučaju njihova ugrožavanja od strane drugoga. Istodobno, stjecanjem spoznaja o osobnim pravima, djeca trebaju graditi stav o osobnoj odgovornosti prema poštivanju prava drugoga.

Kako je naznačeno u Deklaraciji o pravima djeteta koju su Ujedinjeni narodi usvojili 20. studenoga 1959. godine, "djetetu su, zbog njegove tjelesne i mentalne nezrelosti, potrebni posebna zaštita i skrb, uključujući odgovarajuću pravnu zaštitu prije i nakon rođenja".

Državne, regionalne i lokalne vlasti najneposredniji su i glavni pružatelji javnih usluga svim građanima, uključujući i djecu, pa stoga imaju ključnu ulogu u ostvarivanju zaštite prava djece. Politiku prema djeci, osim zakonodavstva i strateških dokumenata, čine i različite aktivnosti koje tijela državne uprave, tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave, ustanove s javnim ovlastima i organizacije civilnog društva provode na području obrazovanja, kulture, socijalne skrbi, zdravlja, pravosuđa i svim drugim područjima kojima se poboljšava kvaliteta života djece i razvijaju puni potencijali djece.

Povodom 4. Konferencije „Dijete u gradu” Europske mreže gradova-prijatelja djece donesena je Rotterdamska deklaracija (2008.) koja ističe da je zajednica koja je prijatelj djece sustav dobrog upravljanja posvećen ostvarivanju dječjih prava. Zajednica koja je prijateljska prema djeci, prijateljska je prema svima, jer je dobrobit djece krajnji pokazatelj zdravog, sigurnog, demokratskog i održivog društva i dobrog upravljanja.

Kako bi javna politika bila učinkovita i usmjerena na dobrobit djece, ona mora biti:

holistička, jer se mora usmjeriti na sve specifičnosti zajednice i dati jednake mogućnosti za svu djecu,

integrirana, jer sva područja u zajednici moraju biti usmjerena na dobrobit djece uključujući: obrazovanje, mobilnost, urbanističko planiranje, zdravstvo, okoliš, slobodno vrijeme, sport, socijalne službe,

međugeneracijska, jer djeca trebaju odrastati s ljudima svih dobi i s njima razmjenjivati iskustva i znanja,

uključiva, jer djecu valja uključiti u procese odlučivanja, dječje prijedloge treba slušati, promicati i uzeti u obzir njihovu važnost u poboljšanju kvalitete života u zajednici,

dinamična, jer je stvaranje prijateljske zajednice za djecu kontinuiran i dinamičan proces koji uključuje jaču suradnju i nove oblike partnerstva tijela, institucija i organizacija civilnog društva, a sinergija svih korisnika stvara najbolje oblike brige i zaštite djece.

Stoga je od izuzetne važnosti postojanje programa koji donose smjernice za učinkovitu politiku usmjerenu na dobrobit djece na lokalnoj razini, a Program o pravima i zaštiti djece grada Valpova upravo je jedan od takvih dokumenata.

Program o pravima i zaštiti djece grada Valpova kao osnovnu referentnu točku uzima dva međunarodna dokumenta: Konvenciju o pravima djeteta te Strategiju Vijeća Europe za prava djeteta (2016. – 2021.).

Pored toga, ključno polazište Programa je Nacionalna strategija za prava djece (2014. - 2020.) te podaci dobiveni od Dječjeg gradskog vijeća grada Valpova, koje je svojim konstruktivnim prijedlozima dalo doprinos izradi ovoga Programa.

Program o pravima i zaštiti djece sadrži jedinstveni plan djelovanja za buduće razdoblje, organiziranim u četiri strateška cilja, s pripadajućim mjerama i aktivnostima.

2. PRAVNI OKVIR

2.1. SVJETSKI I EUROPSKI PRAVNI OKVIR

2.1.1. KONVENCIJA UN-A O PRAVIMA DJETETA

Konvencija o pravima djeteta je međunarodni dokument usvojen na Općoj skupštini Ujedinjenih naroda 20. studenoga 1989. godine (rezolucija br. 44/25). Konvencija sadrži univerzalne standarde koje država koja ju je potpisala i ratificirala mora jamčiti svakom djetetu. U Konvenciji se govori, prije svega, o obvezama odraslih u odnosu prema djetetu kao i o obvezama brojnih društvenih čimbenika glede zaštite djeteta od svih oblika diskriminacije ili kažnjavanja, te poštivanje i afirmaciju prava djeteta bez diskriminacije po bilo kojoj osnovi. To je prvi dokument u kojemu se djetetu pristupa kao subjektu s pravima, a ne samo kao osobi koja treba posebnu zaštitu.

Odbor za prava djeteta UN-a izdvojio je četiri opća načela na kojima se temelje sva prava sadržana u Konvenciji o pravima djeteta:

- **Načelo nediskriminacije** prema kojemu djeca ne smiju trpjeti diskriminaciju “neovisno o rasi, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom mišljenju, nacionalnom, etničkom ili društvenom podrijetlu, vlasništvu, teškoćama u razvoju, rođenju ili drugom statusu djeteta, njegovih roditelja ili zakonskih skrbnika”.
- **Načelo prema kojem svako dijete ima pravo na život i razvoj u svim vidovima života** (uključujući tjelesni, emocionalni, psihosocijalni, kognitivni, društveni i kulturni)
- **Načelo najboljeg interesa djeteta** prema kojemu pri donošenju svih odluka ili izvršenju postupaka koji utječu na dijete ili na djecu kao skupinu, najvažnija mora biti dobrobit djeteta. To se odnosi kako na odluke koje donose vladina, upravna ili zakonodavna tijela, tako i na odluke koje donosi obitelj.
- **Načelo slobode iznošenja mišljenja** prema kojemu se djeci mora omogućiti aktivno sudjelovanje u rješavanju svih pitanja koja utječu na njihov život i dopustiti im slobodu izražavanja mišljenja. Ona imaju pravo izreći svoja gledišta koja se moraju ozbiljno uzeti u obzir.

Konvenciju je prihvatilo 196 zemalja svijeta, čime je postala najbrže i najšire prihvaćen sporazum na području ljudskih prava u povijesti. Hrvatska je potpisnica Konvencije od dana osamostaljenja, 8. listopada 1991. godine.

Konvencija o pravima djeteta sadrži 54 članka. Članci od 1. do 41. drže se temeljnima jer definiraju pojam djeteta (osoba do osamnaeste godine života) te obveze koje zemlje preuzimaju kad njihovi parlamenti ratificiraju Konvenciju (a zemlje time postaju strankom Konvencije). Članci od 42. do 45. navode procedure za praćenje primjene Konvencije. Članci od 46. do 54. sadrže formalne odredbe u svezi sa stupanjem Konvencije na snagu.

U nastavku se nalaze članci Konvencije o pravima djeteta koji su prilagođeni djeci, podijeljeni u četiri skupine, s obzirom na vrste prava na koje se odnose:

- a) **UVOD, VODEĆA NAČELA I ODGOVORNOST ZA PROVEDBU PRAVA**
Uključuju one članke Konvencije koji osiguravaju djetetu zadovoljavanje temeljnih potreba za njegovu opstojnost. To su primjerice: pravo na život, pravo na odgovarajući životni standard, pravo na prehranu, pravo na smještaj, pravo na zdravstvenu pomoć.

Članak 1. Svaka osoba mlađa od 18 godina ima sva prava opisana u ovoj Konvenciji.

Članak 2. Prava iz ove Konvencije imaju sva djeca, bez obzira na rasu, vjeru, sposobnosti, jezik kojim govore, uvjerenja i to iz kakve obitelji dolaze.

Članak 3. Sve organizacije koje se brinu o djeci trebaju djelovati kako bi ostvarile ono što je najbolje za svako dijete.

Članak 4. Vlade svih država trebaju osigurati da djeca imaju sva ova prava.

Članak 5. Države trebaju poštovati prava i odgovornosti obitelji da usmjeravaju i vode svoju djecu kako bi ona odrastajući naučila pravilno koristiti svoja prava.

Članak 6. Sva djeca imaju pravo na život. Države trebaju osigurati preživljavanje i zdrav razvoj svakog djeteta.

Članak 24. Djeca imaju pravo na kvalitetnu zdravstvenu skrb, pitku vodu, zdravu hranu i čist okoliš, koji su im potrebni kako bi ostala zdrava. Bogate zemlje trebaju pomagati siromašnijim zemljama da to ostvare.

Članak 26. Države trebaju osigurati dodatna sredstva za djecu siromašnih obitelji.

Članak 27. Djeca imaju pravo na životni standard primjeren njihovim tjelesnim i psihičkim potrebama. Države trebaju pomagati onim obiteljima koje to ne mogu osigurati svojoj djeci.

b) RAZVOJNA PRAVA

Uključuju one članke Konvencije koji osiguravaju djetetu najbolji mogući razvoj. To su primjerice: pravo na obrazovanje, pravo na igru, pravo na slobodno vrijeme, pravo na kulturne aktivnosti, pravo na informiranje, pravo na slobodu misli i izražavanja (vjere).

Članak 17. Djeca imaju pravo na pouzdane informacije iz masovnih medija. Mediji trebaju pružati informacije koje djeca mogu razumjeti i ne smiju promovirati sadržaje koji mogu biti štetni za djecu.

Članak 18. Oba roditelja dijele odgovornost za odgoj svoje djece i uvijek trebaju razmišljati što je najbolje za svako dijete. Država im u tome treba pomoći kroz različite usluge, naročito ako oba roditelja rade.

Članak 23. Djeca koja imaju bilo kakve teškoće u razvoju trebaju dobiti posebnu brigu i podršku kako bi mogla voditi potpun i samostalan život.

Članak 28. Djeca imaju pravo na osnovno obrazovanje. Disciplina u školama mora poštovati ljudsko dostojanstvo djece. Osnovno obrazovanje treba biti besplatno. Bogate zemlje trebaju pomagati siromašnijim zemljama da to ostvare.

Članak 29. Obrazovanje treba u potpunosti razvijati osobnost i talente svakog djeteta. Djecu treba poticati da poštuju svoje roditelje, vlastitu kulturu i druge kulture.

Članak 31. Sva djeca imaju pravo na odmor i igru te na sudjelovanje u nizu različitih aktivnosti.

c) PRAVA SUDJELOVANJA

Uključuju one članke koji omogućuju djetetu aktivno sudjelovanje u svojem okružju, regionalnom / nacionalnom / svjetskom, koja ga pripremaju za aktivnog građanina u budućnosti. To su primjerice: pravo na slobodno izražavanje svojih misli i pravo na udruživanje.

Članak 7. Sva djeca imaju pravo na ime i državljanstvo. Isto tako, djeca imaju pravo poznavati svoje roditelje i pravo da se roditelji za njih brinu.

Članak 12. Kada odrasli donose odluke koje se tiču djece, ona imaju pravo reći što misle da bi za njih bilo najbolje, a njihova se mišljenja trebaju uzeti u obzir.

Članak 13. Djeca imaju pravo dobiti i prenositi informacije, sve dok te informacije ne štete njima ili drugim osobama.

Članak 14. Djeca imaju pravo na slobodu misli, kao i imati svoju vjeru, sve dok time ne sprječavaju druge ljude da uživaju svoja prava. Roditelji trebaju usmjeriti svoju djecu u tim pitanjima.

Članak 15. Djeca imaju pravo družiti se i samostalno se uključivati u skupine i organizacije, sve dok time ne sprječavaju druge ljude da uživaju svoja prava.

Članak 16. Djeca imaju pravo na privatnost. Zakon ih treba štiti od napada na njihov način života, njihov ugled, obitelji i domove.

Članak 30. Djeca imaju pravo naučiti i koristiti jezik i običaje obitelji iz koje potječu, bez obzira dijeli li ih većina ljudi u zemlji u kojoj žive.

d) ZAŠTITNA PRAVA

Uključuju one članke Konvencije koji osiguravaju zaštitu djeteta. To su primjerice: prava na zaštitu od zloporabe, zapostavljanja i izrabljivanja, na zabranu dječjeg rada, zaštitu od droga, alkohola, duhana, na zaštitu djece izbjeglica, djece u oružanim sukobima, djece u zatvorima.

Članak 8. Vlade trebaju poštovati pravo djeteta na ime, nacionalnu i obiteljsku pripadnost.

Članak 9. Djeca imaju pravo živjeti zajedno sa svojim roditeljima, osim ako time nije ugrožena njihova dobrobit. Primjerice, ako roditelj loše postupa prema djetetu ili ga zanemaruje. Djeca čiji su se roditelji razišli imaju pravo ostati u kontaktu s oba roditelja, osim u slučaju kada bi to moglo naštetiti djetetu.

Članak 10. Obiteljima čiji članovi žive u različitim zemljama treba dozvoliti da putuju kako bi roditelji i djeca mogli ostati u kontaktu ili se ponovo spojiti kao obitelj.

Članak 11. Države trebaju spriječiti da bilo tko nezakonito odvođi djecu iz njihove domovine.

Članak 19. Države trebaju osigurati da se roditelji i svi ostali koji paze na djecu za njih brinu na pravilan način, štite ih od nasilja, zlostavljanja ili zanemarivanja.

Članak 20. Djeci za koju se njihove obitelji ne mogu brinuti mora se osigurati da im odgovarajuću brigu pruže osobe koje poštuju njihovu vjeru, kulturu i jezik.

Članak 21. Kod posvajanja djece najvažnije je odlučiti što je za njih najbolje. Ista pravila treba poštovati kad se djeca posvajaju u zemlji u kojoj su rođena ili kada odlaze živjeti u neku drugu zemlju.

Članak 22. Djeca koja u neku zemlju dođu kao izbjeglice trebaju imati ista prava kao i djeca rođena u toj zemlji.

Članak 25. Redovito se treba provjeravati brine li se država na ispravan način o djeci za koju skrbi umjesto njihovih roditelja.

Članak 32. Države trebaju štiti djecu od poslova koji su opasni ili bi mogli naškoditi njihovom zdravlju ili obrazovanju.

Članak 33. Države trebaju osigurati načine da zaštite djecu od droge.

Članak 34. Države trebaju zaštititi djecu od spolnog zlostavljanja.

Članak 35. Države trebaju zaštititi djecu od otmice ili trgovine ljudima/djecom.

Članak 36. Djecu treba zaštititi od svih aktivnosti koje bi mogle štetiti njihovom razvoju.

Članak 37. S djecom koja su prekršila zakon ne smije se postupati okrutno. Ne smije ih se smjestiti u zatvor s odraslim osobama i treba im omogućiti održavanje kontakta s njihovim obiteljima.

Članak 38. Države ne smiju dopustiti da djeca mlađa od 16 godina idu u vojsku. Djeca u ratnim područjima trebaju dobiti posebnu zaštitu.

Članak 39. Djeca koja su bila zanemarivana ili zlostavljana trebaju dobiti posebnu pomoć kako bi ponovo stekla samopoštovanje.

Članak 40. Djeca optužena za kršenje zakona trebaju dobiti pravnu pomoć. Zatvorske kazne za djecu treba koristiti samo u najtežim slučajevima.

Članci 41.-54. Ovi članci objašnjavaju kako će vlade i međunarodne organizacije poput UNICEF-a raditi kako bi osigurale zaštitu djece kroz njihova prava.

Konvencija o pravima djeteta je opsežan instrument različitih prava kojim se, među ostalim, pokazuje da hijerarhija dječjih prava ne postoji. Dakle, sva su prava potrebna da bi se dijete razvilo u psihofizički cjelovitu osobu.

Važnost Konvencije o pravima djeteta je neosporna. Ona obvezuje i daje aktivnu ulogu svim čimbenicima koji pridonose zaštiti prava djeteta. To znači da svi čimbenici zajedno trebaju omogućiti optimalan razvoj djeteta, a istodobno dijete naučiti kako da štiti vlastita i tuđa prava.

2.1.2. STRATEGIJA VIJEĆA EUROPE ZA PRAVA DJETETA

Vijeće Europe vodeća je organizacija za zaštitu ljudskih prava na europskom kontinentu. Uključuje 47 država članica od kojih su 28 članice Europske unije.

Donošenjem Strategije za prava djeteta Vijeće Europe je odredilo prioritete u području prava djeteta za svojih 47 država članica u razdoblju od 2016. do 2021. Strategija je rezultat opsežnih konzultacija s državama članicama, civilnim društvom, pravobraniteljima za djecu, drugim međunarodnim organizacijama i djecom.

Strategija Vijeća Europe za prava djeteta daje pregled najvećih izazova za ostvarenje dječjih prava u navedenom razdoblju. Kao izazovi navode se siromaštvo, nejednakost i isključenost, nasilje, pravosudni sustav po mjeri odraslih, izazovi za obitelji i roditelje, rasizam, govor mržnje i radikalizacija, odrastanje u digitalnom svijetu te migracija.

Kako bi se riješili ovi problemi i zajamčila prava djeteta na području Europe, definirano je **pet prioriternih područja djelovanja**:

- 1. Jednake mogućnosti za svu djecu** (Jamčenje socijalnih prava djece, Suzbijanje diskriminacije)
- 2. Sudjelovanje sve djece** (Promicanje prava djece na sudjelovanje, Dopiranje do djece, Jačanje participacije u školama i putem škole)
- 3. Život bez nasilja za svu djecu** (Promicanje integriranog pristupa zaštiti od nasilja, Suzbijanje seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja, Ukidanje tjelesnog kažnjavanja, Zaštita djece od nasilja u različitim sredinama i oblicima)
- 4. Pravosuđe prilagođeno djetetu - za svu djecu** (Promicanje pravosuđa prilagođenog djeci, Zaštita djece u kontekstu lišavanja slobode, Dječja prava u obitelji)
- 5. Prava djece u digitalnom okružju** (Sudjelovanje djece u digitalnom okružju, Zaštita djece u digitalnom okružju, Potpora za djecu u digitalnom okružju).

2.2. HRVATSKI PRAVNI OKVIR

Posvećenost zaštiti i promicanju prava djece u Republici Hrvatskoj određena je Ustavom Republike Hrvatske (članak 62) te statusom Republike Hrvatske kao stranke Konvencije o pravima djeteta. Republika Hrvatska ratificirala je Konvenciju o pravima djeteta 8. listopada 1991. godine. Ratificiranjem Konvencije, Republika Hrvatska se obvezala usklađivati nacionalno zakonodavstvo i praksu sukladno odredbama odgovarajućih međunarodnih ugovora, smjernica i deklaracija u područja prava djeteta. Izrada nacionalnih strateških dokumenta djelovanja za djecu je dio tih obaveza.

Vlada Republike Hrvatske usvojila je do sada nekoliko strateških dokumenata čiji su ciljevi bili usmjereni na unaprjeđenje kvalitete života djece u različitim područjima (zdravstvo, odgoj i obrazovanje, zaštita od zlostavljanja i zanemarivanja, slobodno vrijeme, kultura i drugo). To su, između ostalih, *Nacionalni program djelovanja za djecu u Republici Hrvatskoj za razdoblje 1999. do 2005. godine*, *Nacionalni plan aktivnosti za prava i interese djece od 2006. do 2012. godine* te *Prioritetne aktivnosti za dobrobit djece od 2003. godine do 2005. godine*. Također, Vlada Republike Hrvatske usvojila je i niz strategija, programa i protokola koji bi trebali pridonositi dobrobiti djece. Osnovana su i dva tijela koja u fokusu imaju djecu i provođenje Konvencije o pravima djeteta. To je *Vijeće za djecu*, savjetodavno tijelo Vlade Republike Hrvatske, osnovano 1998. godine kao tijelo koje trajno prati ostvarivanje temeljnog nacionalnog strateškog dokumenta na području zaštite i promicanja prava djece u Republici Hrvatskoj, koordinira i usklađuje rad državnih i ostalih tijela pri ostvarivanju planiranih mjera i aktivnosti te između ostalog prati primjenu Konvencije o pravima djeteta i drugih međunarodnih akata i nacionalnih propisa i programa koji se odnose na zaštitu i promicanje prava djece. Drugo značajno tijelo je *Ured pravobranitelja za djecu* koji je osnovan 2003. godine s temeljnom zadaćom da štiti, prati i promiče prava i interese djece temeljem Ustava Republike Hrvatske, međunarodnih ugovora i zakona.

2.2.1. NACIONALNA STRATEGIJA ZA PRAVA DJECE U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA RAZDOBLJE OD 2014. DO 2020. GODINE

Polazeći od Strategije Vijeća Europe o pravima djeteta i EU Agende za prava djece, trenutno važeći dokument za zaštitu prava djece na nacionalnoj razini, *Nacionalna strategija za prava djece u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2014. do 2020. godine* usmjerena je na **četiri strateška cilja**:

- 1. Unapređivanje sustava i osiguravanje usluga prilagođenih djeci** u pet značajnih područja života djeteta, odnosno u sustavu pravosuđa, sustavu zdravstva, sustavu socijalne skrbi, sustavu obrazovanja te u sportu, kulturi i drugim aktivnostima slobodnog vremena,
- 2. Eliminacija svih oblika nasilja nad djecom,**
- 3. Osiguranje prava djece u ranjivim situacijama,**
- 4. Osiguranje aktivnog sudjelovanja djece.**

Operacionalizacija ova četiri strateška cilja pokazala je da se neki konkretni ciljevi na koje se odnosi Strategija ponavljaju za gotovo sva područja kao ključne pretpostavke ostvarivanja prava djeteta. Ovi ciljevi se ponavljaju jer su u vezi sa sistemskim problemima u zaštiti i promicanju prava djece u Hrvatskoj.

Zbog toga su izdvojeni **zajednički prioritetni ciljevi** kao ključne smjernice djelovanja u narednom razdoblju.

1. Unaprijediti i osigurati sustavno praćenje potreba sve djece s posebnim osvrtom na tjelesno i mentalno zdravlje te kontekst razvoja i kvalitetu života djece. Posebnu pozornost obratiti na darovitu djecu, djecu s teškoćama u razvoju, djecu s problemima u ponašanju i djecu koja odrastaju u različitim rizičnim okolnostima.
2. Osigurati dostatna financijska sredstva za ostvarivanje prava djece u vrijeme gospodarske recesije.
3. Unaprijediti i osigurati sustavno praćenje djelotvornosti različitih mjera i programa namijenjenih djeci i njihovim obiteljima - Sustavno razvijati usluge i programe s posebnim naglaskom na preventivne aktivnosti.
4. Unaprijediti i osigurati sustavnu podršku i pomoć roditeljima, obitelji i skrbnicima kako bi djeca mogla rasti i razvijati se u sigurnom i stabilnom okruženju razumijevanja i poštovanja, polazeći od Konvencije o pravima djeteta, kao i Ustava Republike Hrvatske koji promiču da na obitelji počiva glavna odgovornost za zaštitu, odgoj i razvoj djeteta.
5. Osigurati odgovarajući broj kompetentnih stručnjaka koji u različitim sustavima rade s djecom i njihovim obiteljima.
6. Uspostaviti djelotvorne i održive mehanizme međuresorne suradnje na svim razinama (od državne razine do lokalne zajednice). Osigurati partnerstvo i sudjelovanje svih značajnih sudionika u unapređivanju dobrobiti djece te promicanju i zaštiti njihovih prava.

3. ANALIZA STANJA I PROCJENA POTREBA

Uzimajući u obzir UNICEF-ova istraživanja o stavovima i mišljenjima djece i mladih u Hrvatskoj i Analizu stanja dječje participacije u Hrvatskoj, te istraživanje o potrebama djece grada Valpova koje je provedeno tijekom 2019.godine među učenicima i članovima Dječjeg gradskog vijeća grada Valpova, utvrđene su potrebe djece na području grada Valpova. Zaključci tih analiza i istraživanja implementirani su u Program o pravima i zaštiti djece grada Valpova, kako bi odgovarao potrebama i prioritetima djece i njima važnih odraslih osoba.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku (popis stanovništva iz 2011. godine) u gradu Valpovu bilo je:

Dob djece	Broj djece i mladih	% djece prema broju stanovnika
0 - 4 godina:	573	4,96%
5 - 9 godina:	559	4,83%
10 - 14 godina:	689	5,96%
15 - 19 godina:	731	6,32%
Ukupno djece:	2552	22,07%
Ukupno stanovnika:	11563	-

U 2019. godini u gradu Valpovu rođeno je 83 djece, a broj rođene djece u razdoblju 2013. do 2017. prema podacima Državnog zavoda za statistiku prosječno je iznosio 87 godišnje.

Brojke ukazuju na koji udio populacije neposredno utječu odluke koje će se provoditi implementacijom ovog Programa.

4. PLAN BUDUĆIH MJERA

Ovaj dokument usklađen je sa strateškim područjima Nacionalne strategije s naglaskom na mjerama odnosno ciljevima koji su rezultat lokalnih specifičnosti i potreba grada Valpova u svrhu kontinuiranog osiguranja uvjeta za kvalitetan život djece, poštujući četiri temeljna načela Konvencije UN-a o pravima djeteta:

1. Načelo nediskriminacije (čl.2)
2. Načelo najboljeg interesa djeteta (čl.3)
3. Načelo prava na život, opstanak i razvoj (čl.6)
4. Pravo djeteta da izrazi svoje mišljenje (članak 12.)

Ovaj dokument ima ukupno 4 strateška cilja:

Prvi strateški cilj: Unapređivanje sustava i osiguravanje usluga prilagođenih djeci

Sustav obrazovanja

Sustav zdravstva

Sustav socijalne skrbi

Sport, kultura i druge aktivnosti slobodnog vremena

Drugi strateški cilj: Eliminacija svih oblika nasilja nad djecom

Treći strateški cilj: Osiguranje prava djece u ranjivim situacijama

Četvrti strateški cilj: Osiguranje aktivnog sudjelovanja djece

Iz ovih ciljeva proizlaze aktivnosti koje su planirane sveobuhvatno i dugoročno, a namjeravaju se realizirati u narednom razdoblju.

4.1. PRVI STRATEŠKI CILJ: UNAPREĐIVANJE SUSTAVA I OSIGURAVANJE USLUGA PRILAGOĐENIH DJECI

4.1.1. SUSTAV OBRAZOVANJA

Odgoj i obrazovanje predstavljaju jednu od glavnih dimenzija djetetovog života. Pravo djeteta na obrazovanje propisuje se člancima 28. i 29. Konvencije o pravima djeteta.

Dostupan i kvalitetan predškolski odgoj i obrazovanje smatraju se jednim od ključnih mehanizama za odgovor na nove socijalne rizike, odnosno njime se učinkovito rješava bar tri goruća problema: pomaže se roditeljima u usklađivanju obiteljskih obveza i obveza koje proizlaze iz plaćenog rada, sprečavaju se dugotrajne nepovoljne posljedice izloženosti dječjem siromaštvu te se priprema svu djecu da postanu produktivna radna snaga u budućnosti. Istraživanja pokazuju da uključenost djece u predškolske programe u godini prije polaska u školu olakšava djeci razvijanje vještina koje će im pomoći da se lakše uključe u školske aktivnosti. Uključenost u kvalitetan rani i predškolski odgoj i obrazovanje osobito je korisno za djecu iz socioekonomski ugroženih sredina zato što pravovremeno podržava razvoj djetetovih vještina ključnih za njegov razvoj i školovanje, te stoga i za njegove/njezine životne ishode.

Suradnjom svih aktera u procesu odgoja i obrazovanja, razmjenom informacija, ideja, primjera dobre prakse i međusobnom podrškom, osiguravanjem produženog boravka za djecu, osiguravanjem prijevoza, asistenta, kao i jačanjem roditeljskih kompetencija kao i kompetencija odgojno-obrazovnih djelatnika kroz različite edukacije te transparentnom vidljivosti svih ponuđenih aktivnosti, moguće je postići učinkovitije ispunjavanje potreba djece i zaštitu njihova prava na obrazovanje, s jednakim mogućnostima i s jednakom uključenosti.

Prvi strateški cilj: Unapređivanje sustava i osiguravanje usluga prilagođenih djeci			
Sustav obrazovanja			
Aktivnosti	Vremenski okvir	Nositelj	Pokazatelj
Utvrđivanje obuhvata i potreba dodatnog uključivanja djece u predškolske ustanove, s osobitom osjetljivošću prema djeci iz ranjivih skupina (slabijih imovinskih prilika, djece pripadnika romske nacionalne manjine, djeca s teškoćama u razvoju i invaliditetom)	Do početka nove šk.god.2021. /22.	Grad u suradnji s ustanovama i udrugama	Utvrđen broj djece koja nisu uključena u predškolsko obrazovanje jednu ili dvije godine prije osnovne škole
Informiranje roditelja o važnosti predškolskog obrazovanja putem brošure, osobito roditelja djece iz ranjivih skupina (slabijih imovinskih prilika, djece pripadnika romske nacionalne manjine, djeca s teškoćama u razvoju i invaliditetom)	Do početka nove šk.god.2021. /22.	Grad u suradnji s ustanovama i udrugama	Tiskani primjerci direktno distribuirani u kućanstva, Online objava brošure

Edukacije za odgojno-obrazovne radnike i stručne suradnike u odgojno-obrazovnim ustanovama za prepoznavanje i rad s darovitom djecom i djecom s teškoćama u razvoju	Kontinuirano	Grad u suradnji s odgojno-obrazovnim ustanovama i udrugama	Broj educiranih učitelja, odgojitelja i stručnih suradnika, Broj održanih edukacija
Suradnja dječjih vrtića i osnovne škole s ciljem osiguravanja kontinuiteta u odgoju i obrazovanju kroz zajedničke sastanke i posjete djece	Kontinuirano	Dječji vrtići i osnovna škola	Broj održanih sastanaka i posjeta
Edukativni programi za razvoj roditeljskih kompetencija	Kontinuirano	Odgojno- obrazovne ustanove i udruge	Broj održanih edukacija, Broj educiranih roditelja
Produženi boravak za učenike osnovne škole	Školska godina 2021. / 22.	Grad, osnovna škola	Broj grupa produženog boravka
Asistenti u nastavi za djecu s teškoćama u razvoju od vrtića do škole	Kontinuirano	Grad i udruge	Osigurani asistenti za svako dijete u potrebi
Prijevoz učenika s teškoćama na odgojno-obrazovne aktivnosti	Kontinuirano	Grad u suradnji s udrugama	Osiguran prijevoz za svako dijete u potrebi
Edukativne i informativne aktivnosti s temama brige o čistom prostoru i okolišu ustanove te izrada uputa za brigu o prostoru	Kontinuirano	Odgojno- obrazovne ustanove i udruge	Broj organiziranih aktivnosti; broj javno prikazanih i postavljenih uputa (znakova) za brigu o prostoru
Jačanje uloge odgojno-obrazovnih ustanova i udruga koje se bave aktivnostima za djecu u zajednici kroz redovito informiranje zajednice o aktivnostima s djecom preko info kutaka, lokalnih medija i informativnih materijala, osobito o besplatnim aktivnostima.	Kontinuirano	Udruge i odgojno-obrazovne ustanove uz podršku Grada	Broj priloga u medijima, postavljen info kutak u gradu i ponuđeni informativni materijali.
Provedba programa tolerancije, uvažavanja različitosti i zaštite ljudskih prava.	Kontinuirano	Udruge i odgojno-obrazovne ustanove uz podršku Grada	Broj provedenih programa, broj sudionika

4.1.2. SUSTAV ZDRAVSTVA

Sve aktivnosti koje su navedene u ovome dijelu prvog strateškog cilja usmjerene su na promicanje zdravlja, prevenciju zdravlja, odnosno promociju zdravih stilova života.

Promicanje zdravlja uključuje one aktivnosti koje djetetu i mladoj osobi omogućavaju veće sudjelovanje u postizanju zdravlja i dostizanju pozitivnih odrednica zdravlja. Zaštita uključuje aktivnosti koje ograničavaju ili izbjegavaju izloženost bilo kakvim rizicima koji mogu štetno djelovati na zdravlje, a prevencija uključuje smanjivanje štetnih odrednica zdravlja.

U današnje vrijeme egzistencijalna nesigurnost i sve lošija klima u društvu uvelike utječu na mentalno i fizičko zdravlje djece i mladih, pa se ovim mjerama nastoji u budućnosti utjecati na prevenciju, odnosno zaštitu zdravlja djece, posebno u polju mentalnog zdravlja.

U provedbi svih zdravstvenih mjera upućuje se stručnjake i profesionalce da djeca i mladi budu informirani o medicinskim postupcima te da ih se sasluša i uzme u obzir njihovo mišljenje.

Prvi strateški cilj: Unapređivanje sustava i osiguravanje usluga prilagođenih djeci			
Sustav zdravstva			
Aktivnosti	Vremenski okvir	Nositelj	Pokazatelj
Tribine, savjetovanja i organizirane aktivnosti za djecu i obitelji kojima je potrebna podrška u zaštiti fizičkog i mentalnog zdravlja	Kontinuirano	U suradnji Grada, udruga, zdravstvenih i odgojno-obrazovnih ustanova	Broj organiziranih aktivnosti; Broj sudionika
Kampanja o zdravoj prehrani i štetnim posljedicama nezdrave prehrane	Kontinuirano – najmanje jednom godišnje	Grad, odgojno-obrazovne ustanove, sportske udruge	Broj organiziranih događaja; Broj sudionika
Organizacija događaja koji promiču sport, rekreaciju i aktivan način života	Kontinuirano – najmanje jednom godišnje	Grad, sportske udruge	Broj organiziranih događaja; Broj sudionika
Provedba programa prevencije štetnog konzumiranja, ovisnosti i prekomjerne tjelesne težine te promocija zdravih stilova života	Kontinuirano	Odgojno-obrazovne i zdravstvene ustanove i udruge uz podršku Grada	Broj organiziranih aktivnosti; Broj sudionika

4.1.3. SUSTAV SOCIJALNE SKRBI

Socijalne usluge obuhvaćaju sve aktivnosti, mjere i programe namijenjene sprečavanju, prepoznavanju i rješavanju problema i poteškoća, općenito sve djece i obitelji, i specifično djece i obitelji pod socijalnim rizikom, te poboljšavanju kvalitete njihovog života u zajednici.

Kroz ovaj dokument predlaže se omogućavanje upisa u dječje vrtiće djeci iz ranjivih skupina povećanjem kapaciteta u dječjim vrtićima. Ovoj djeci važno je omogućiti i bavljenje organiziranim aktivnostima slobodnog vremena što se djelotvorno postiže putem široke ponude različitih sadržaja u školama i udrugama. Također se predlaže utvrditi potrebe za savjetovalištem za djecu, mlade i njihove obitelji te izraditi plan za utvrđene potrebe s ciljem efikasne zaštite djece, mladih i obitelji. Posebno su izdvojeni programi financiranja dječje hrane za siromašne obitelji, pomoć za opremu novorođenčadi, pokloni djeci iz socijalno ugroženih obitelji, ljetovanje djece iz socijalno ugroženih obitelji, rani predškolski odgoj za djecu iz socijalno depriviranih sredina.

Prvi strateški cilj: Unapređivanje sustava i osiguravanje usluga prilagođenih djeci Sustav socijalne skrbi			
Aktivnosti	Vremenski okvir	Nositelj	Pokazatelj
Omogućavanje upisa u dječje vrtiće djeci iz ranjivih skupina te subvencija programa predškolskog odgoja	kontinuirano	Grad u suradnji s odgojno-obrazovnim ustanovama, Centar za socijalnu skrb	Povećan kapacitet u dječjim vrtićima i broj upisane djece iz ranjivih skupina
Organiziranje aktivnosti slobodnog vremena za djecu i mlade iz ranjivih skupina putem široke ponude različitih sadržaja u ustanovama i udrugama	kontinuirano	odgojno-obrazovne ustanove, Centar za socijalnu skrb i udruge	Broj ponuđenih različitih sadržaja u ustanovama i udrugama
Utvrditi potrebe za savjetovalištem za djecu, mlade i njihove obitelji te izraditi plan za utvrđene potrebe	12 mjeseci	Grad u suradnji s Centrom za socijalnu skrb i udrugama	Utvrđene potrebe i izrađen plan aktivnosti za osiguravanje zadovoljenja potreba za pomoći
Programi financiranja dječje hrane za siromašne obitelji, pomoć za opremu novorođenčadi, pokloni djeci iz socijalno ugroženih obitelji, ljetovanje djece iz socijalno ugroženih obitelji, rani predškolski odgoj za djecu iz socijalno depriviranih sredina	kontinuirano	Grad u suradnji s Centrom za socijalnu skrb i udrugama	Broj ostvarenih programa; Broj korisnika financijske pomoći

4.1.4. SPORT, KULTURA I DRUGE AKTIVNOSTI SLOBODNOG VREMENA

Odmor i slobodno vrijeme za djecu su jednako važni kao i obrazovanje i zdravstvena skrb. Ono zauzima značajan dio života svakog djeteta. Odvija se nakon obveza koje dijete ima u obitelji te nakon obveza koje proizlaze iz boravka u školi i drugim obvezujućim ustanovama, a osnovni cilj mu je da se dijete zabavi i odmori. Uskraćivanje odmora može imati nepovratni fizički i psihički utjecaj na razvoj, zdravlje i dobrobit djece. Osim toga, slobodno vrijeme djetetu daje i mogućnost i spontanog učenja u skladu s vlastitim interesima i motivacijom. S obzirom da aktivnosti u slobodnom vremenu djece i mladih pridonose njihovoj socijalizaciji, razvoju zdravih stilova života, prevenciji nasilja i netolerancije, jako je važno čime će i kako slobodno vrijeme biti ispunjeno i tko će na to utjecati.

Podaci iz UNICEF-ova istraživanja o mišljenjima i stavovima djece i mladih u Hrvatskoj pokazuje da znatan dio njih slobodno vrijeme provodi igrajući računalne igrice. Razlika između djece i mladih vidljiva je u kategoriji koja se odnosi na pretraživanje interneta i dopisivanje putem interneta, kojemu mladi posvećuju znatno više vremena u usporedbi s djecom. Nešto manja, ali uočljiva razlika vidljiva je i u odnosu prema sportu. U odnosu na djecu, mladi se u većem broju u slobodno vrijeme bave sportom. U slobodno vrijeme najmanji broj djece i mladih ide na zbor, pleše, svira neki instrument ili uči strane jezike, a i odlasci u kazalište, kino i na koncerte su slabo zastupljeni.

Kako bi se efikasno moglo utjecati na ovaj važan dio života djece i mladih, a u smislu zaštite njihovih prava, izdvojene su sljedeće aktivnosti:

Prvi strateški cilj: Unapređivanje sustava i osiguravanje usluga prilagođenih djeci			
Sport, kultura i druge aktivnosti slobodnog vremena			
Aktivnosti	Vremenski okvir	Nositelj	Pokazatelj
Osiguranje prikladnog zatvorenog prostora (centra) za korištenje djece i mladima	48 mjeseci	Grad u suradnji s udrugama	Izgrađen multifunkcionalni prostor. Broj korisnika. Popis održanih aktivnosti u izvještajima o radu Centra.
Uređenje sportsko-rekreativnih prostora Grada	24 mjeseca	Grad u suradnji sa sportskim udrugama	Uređeni sportsko-rekreativni prostori u Gradu
Uređenje vanjskih prostora za potrebe djece: uređenje i obnova postojećih parkova i igrališta te izgradnja novih igrališta; Izrada dokumentacije za uređenje Dječjeg grada	Kontinuirano	Grad	Uređeni/obnovljeni park i igrališta; izgrađena nova igrališta; Postavljeni stalci za bicikle pored igrališta; Izrađena dokumentacija za uređenje Dječjeg grada u parku

Organiziranje aktivnosti za djecu: sportskih, kulturnih i aktivnosti slobodnog vremena s naglaskom na besplatne aktivnosti za korisnike i aktivnosti tijekom školskih praznika.	Kontinuirano	Grad u suradnji s udrugama i ustanovama	Broj i popis održanih besplatnih aktivnosti. Povećan broj aktivnosti i njihova raznolikost, osobito besplatnih za djecu i onih organiziranih tijekom školskih praznika
Informiranje o aktivnostima u sportu, kulturi i slobodnom vremenu, s naglaskom na aktivnosti koje su za korisnike besplatne. Izrađen info kutak za djecu i mlade na službenim stranicama Grada s informacijama o svim aktivnostima	Kontinuirano	Grad u suradnji s odgojno-obrazovnim ustanovama i udrugama	Broj objava u info kutku na službenim stranicama Grada
Organiziranje kulturno-umjetničkih aktivnosti za djecu i mlade	Kontinuirano	Grad u suradnji s ustanovama i udrugama	Broj i opis održanih aktivnosti
Organiziranje sportsko-rekreativnih aktivnosti za djecu i mlade te njihove obitelji, osobito rekreativne aktivnosti tijekom školskih praznika	Kontinuirano	Grad u suradnji s ustanovama i udrugama	Broj i opis održanih aktivnosti

4.2. DRUGI STRATEŠKI CILJ: ELIMINACIJA SVIH OBLIKA NASILJA NAD DJECOM

Među najznačajnijim psihosocijalnim rizicima kojima su izložena djeca su nasilje prema djeci i zlostavljanje djece, uključujući seksualno zlostavljanje i uznemiravanje putem interneta te nasilje među djecom.

Udruga roditelja „Korak po korak“ provela je istraživanje u kojem je sudjelovalo 5.076 ispitanika iz RH (učenici, roditelji i odgojno-obrazovni djelatnici, sustav socijalne zaštite i pravosuđa te policije).

Rezultati pokazuju da je:

- 77% mladih procijenilo da se njihovim vršnjacima dogodilo da ih je netko u obitelji udario,
- 17% mladih navodi da će i sami, kad budu roditelji, koristiti tjelesno kažnjavanje,
- 62% roditelja i 44% mladih nikada nije bilo na edukaciji vezanoj za teme nasilja,
- samo 55% mladih i 56% roditelja, zna da u RH postoji zakon obveznog prijavljivanja kršenja djetetovih prava,
- svega 68% djelatnika škola i tek 62% djelatnika vrtića izražava da zna za zakonsku obvezu prijavljivanja kršenja prava djece.

Brojna istraživanja nedvosmisleno su ukazala da postoji poveznica između vršnjačkog nasilja i iskustva nasilja u obitelji. Također, djeca koja su počinitelji vršnjačkog nasilja često svjedoče sukobima roditelja i manjoj povezanosti među njima. U sklopu „Epidemiološkog istraživanja zlostavljanja i zanemarivanja djece“ (Ajduković, Sušac, Rajter, 2013) utvrđeno je da tijekom života 10,8% djece u Hrvatskoj doživi neki oblik seksualnog zlostavljanja.

Drugi strateški cilj: Eliminacija svih oblika nasilja nad djecom			
Aktivnosti	Vremenski okvir	Nositelj	Pokazatelj
Povezivanje i razvijanje suradnje među sustavima (obrazovnog i zdravstvenog sustava, sustava pravosuđa, socijalne skrbi i civilnog društva) radi pružanja podrške i zaštite djece od svih oblika nasilja	kontinuirano	Grad u suradnji s obrazovnim i zdravstvenim djelatnicima te policijom, pravosuđem, socijalnom skrbi i predstavnicima civilnog društva	Izrađen protokol o povezivanju i suradnji svih sustava radi pružanja podrške i zaštite djece od svih oblika nasilja
Podrška, savjetovanje i organizirane aktivnosti za djecu i obitelji, osobito za ranjive skupine djece (djecu s teškoćama u razvoju, djecu iz siromašnih obitelji)	kontinuirano	Grad u suradnji s Centrom za socijalnu skrb i udrugama	Broj održanih aktivnosti
Provedba programa prevencije nasilja s djecom i mladima te njihovim roditeljima kao i osvještavanje zajednice o štetnosti nasilja s naglascima na slabije prepoznate oblike nasilja: zaštitu od elektroničkog nasilja, trgovanja ljudima, te obiteljskog i seksualnog zlostavljanja	kontinuirano	Grad u suradnji s ustanovama i udrugama	Broj i opis aktivnosti

4.3. TREĆI STRATEŠKI CILJ: OSIGURANJE PRAVA DJECE U RANJIVIM SITUACIJAMA

Prema Nacionalnoj strategiji za prava djece, djeca koja se nalaze u ranjivim situacijama su djeca s teškoćama u razvoju, djeca u alternativnoj skrbi, djeca koja žive u uvjetima siromaštva i djeca romske nacionalne manjine. Praksa pokazuje da su ta djeca izloženija većem riziku ugrožavanja njihovih prava te da im je sukladno tome potrebno pružiti posebnu pozornost i osigurati mjere za njihovu zaštitu. Važnost lokalne zajednice i stručnih službi u njoj ogleda se u provedbi programa destigmatizacije djece iz ranjivih skupina, unapređenju znanja o potrebama djece, njihovoj integraciji u različite sustave i društvo općenito te svakako u pružanju podrške i potrebne infrastrukture udomiteljima, djeci i njihovoj biološkoj obitelji.

Treći strateški cilj: Osiguranje prava djece u ranjivim situacijama			
Aktivnosti	Vremenski okvir	Nositelj	Pokazatelj
Provedba zajedničkih inkluzivnih aktivnosti djece koja se nalaze u ranjivim situacijama s drugom djecom radi razvijanja solidarnosti, tolerancije i svijesti o ravnopravnosti i potrebi osiguranja zaštite ljudskih prava.	Kontinuirano	Udruge i odgojno-obrazovne ustanove	Broj organiziranih aktivnosti
Podrška, savjetovanje i organizirane aktivnosti za djecu koja se nalaze u ranjivim situacijama i njihove obitelji	Kontinuirano	Centar za socijalnu skrb, udruge, zdravstvene i odgojno-obrazovne ustanove	Broj organiziranih aktivnosti
Senzibilizacija zdravstvenih djelatnika, te poticanje njihove suradnje s drugim sustavima radi pravovremenog prepoznavanja zdravstvenih teškoća, rane intervencije i osiguranja primjerene podrške djeci i obiteljima	Kontinuirano	Grad u suradnji s pedijatrima, ginekolozima i udrugama	Broj organiziranih aktivnosti

4.4. ČETVRTI STRATEŠKI CILJ: OSIGURANJE AKTIVNOG SUDJELOVANJA DJECE

Djeca nedvojbeno trebaju biti partneri odraslima i u donošenju i u provođenju dokumenta, strategija, planova, odluka koja se odnose na prava djece. Konvencija o pravima djece u čl. 12. navodi da svako dijete koje je sposobno oblikovati vlastito mišljenje, ima pravo iskazati ga o svim pitanjima koja se odnose na njega, a odrasli će tome pridavati značaj sukladan uzrastu i zrelosti djeteta.

Participacija znači da djeca mogu izražavati svoje mišljenje, a zaključke, koji će proizići iz njihovog iskustva, odrasli trebaju uvažavati u procesu odlučivanja. Participacija je kontinuiran proces koji uključuje dijeljenje informacija i dijaloga između djece i odraslih temeljen na obostranom povjerenju u kojem djeca mogu naučiti kako se njihovo viđenje i viđenje odraslih uzima u obzir i oblikuje ishod tog procesa.

Lokalne zajednice imaju izuzetno visok potencijal za organiziranje sudjelovanja djece, jer se u malim lokalnim sredinama odvija neposredan život djece koji podrazumijeva susretanje s problemima odrastanja te se otvaraju mogućnosti za rješavanje tih problema uključivanjem djece i mladih u raspravu i razgovor o temama koje se odnose na njihov život.

U gradu Valpovu od 2019.g. ponovno je pokrenuto Dječje gradsko vijeće, čiji članovi redovito predlažu i iznose ideje za poboljšanje života djece i mladih u gradu. Dodatna podrška i suradnja sa stručnjacima iz različitih sustava dodatno bi poboljšala rad i potaknula još kvalitetnije planiranje i provedbu dječje participacije u Valpovu.

Četvrti strateški cilj: Osiguranje aktivnog sudjelovanja djece			
Aktivnosti	Vremenski okvir	Nositelj	Pokazatelj
Podržavati aktivan rad Dječjeg gradskog vijeća osiguravanjem potrebnih edukacija i financijske podrške te uključivanje njihovih prijedloga u donošenje odluka.	Kontinuirano	Grad u suradnji s udrugama i ustanovama	Broj edukacija i sastanaka. Broj konzultacija i postotak uvažavanja prijedloga Dječjeg gradskog vijeća
Suradnja stručnjaka iz različitih sustava s Dječjim gradskim vijećem. Podrška uključivanju djece u planiranje i praćenje provedbe svih aktivnosti za djecu u zajednici.	Kontinuirano	Grad u suradnji s udrugama i ustanovama	Broj aktivnosti u suradnji Dječjeg gradskog vijeća sa stručnjacima

5. ZAKLJUČAK

Program o pravima i zaštiti djece grada Valpova za razdoblje 2021. – 2025. dokument je koji se oslanja na najvažnije međunarodne i nacionalne dokumente, s naglaskom na trenutne potrebe djece u lokalnoj zajednici, proizašle iz analize dosadašnje situacije i prijedloga Dječjeg gradskog vijeća grada Valpova.

Grad Valpovo će zajedno sa suradnicima raditi na ostvarenju postavljenih ciljeva te će nastojati raditi na poboljšanju kvalitete zaštite prava djece.

Program predlaže četiri prioriteta cilja te aktivnosti kojima bi se navedeni ciljevi mogli postići u okviru sustava obrazovanja, sustava zdravstva, sustava socijalne skrbi te sporta, kulture i drugih aktivnosti slobodnog vremena.

Ciljevi su usmjereni na unaprjeđenje sustava i osiguravanje usluga prilagođenih djeci, s posebnim naglaskom na djecu u ranjivim situacijama te na eliminaciju svih oblika nasilja nad djecom, kao i na osiguravanje aktivnog sudjelovanja djece.

U prilogu ovog Programa nalazi se i Plan aktivnosti za prava i zaštitu djece grada Valpova za razdoblje 2020. – 2022. koje će provedbom pridonijeti poboljšanju zaštite prava djece grada Valpova, a koje će se provoditi u sklopu projekta „Društveni centar Valpovo“.

Projektne aktivnosti bit će usmjerene na poboljšanje kvalitete života djece osiguravanjem i unaprjeđenjem usluga prilagođenih djeci, kao i na poticanje aktivnog sudjelovanja djece u društvu.

6. POPIS LITERATURE I IZVORA PODATAKA:

- [Konvencija UN-a o pravima djeteta](#)
- [Strategija Vijeća Europe za prava djeteta](#)
- [Nacionalna strategija za prava djece u Republici Hrvatskoj](#)
- [Ured UNICEF-a za Hrvatsku](#)
- [pravobraniteljica za djecu](#)
- [Poliklinika za zaštitu djece grada Zagreba](#)
- [Središnji državni portal](#)
- [Istraživanje o mišljenjima i stavovima djece i mladih u Hrvatskoj](#)
- [Analiza stanja dječje participacije u Hrvatskoj](#)
- [Državni zavod za statistiku – podaci za Valpovo](#)
- [Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske - priopćenja, Državni zavod za statistiku RH](#)
- [Strategija razvoja grada Valpova 2015. – 2020.](#)

7. PRILOG: PLAN AKTIVNOSTI ZA PRAVA I ZAŠTITU DJECE GRADA VALPOVA ZA RAZDOBLJE 2020. - 2022.

Područja djelovanja:

- sustav obrazovanja
- sustav zdravstva
- sustav socijalne skrbi
- sport, kultura i druge aktivnosti slobodnog vremena

Ciljevi:

1. Poboljšanje kvalitete života djece u lokalnoj zajednici.
2. Osiguravanje i unaprjeđenje usluga prilagođenih djeci u lokalnoj zajednici.
3. Poticanje aktivnog sudjelovanja djece u lokalnoj zajednici.

Aktivnosti:

Obilježavanje važnih datuma

- Međunarodni dan pismenosti (8.9.)
- Europski dan jezika (26.9.)
- Dječji tjedan (prvi puni tjedan u listopadu)
- Dani zahvalnosti za plodove zemlje i Dani kruha (listopad)
- Dan jabuka (20.10.)
- Svjetski dan izumitelja (9.11.)
- Svjetski dan prava djeteta (20.11.)
- Advent/Božić (prosinac)
- Dan zaštite podataka (28.1.)
- Valentinovo (14.2.)
- Međunarodni dan materinskog jezika (21.2.)
- Karneval (veljača/ožujak)
- Dan očeva (19.3.)
- Svjetski dan poezije (21.3.)
- Svjetski dan voda (22.3.)
- Uskrs (ožujak/travanj)
- Svjetski dan kazališta (27.3.)
- Svjetski dan zdravlja (7.4.)
- Dan planeta Zemlje (22.4.)
- Svjetski dan plesa (29.4.)
- Majčin dan (druga nedjelja u svibnju)
- Međunarodni dan obitelji (15.5.)
- Svjetski dan okoliša (5.6.)

Radionice

- a) Kreativne radionice:
  - Radionice izrade uporabnih predmeta
  - Radionice izrade ukrasnih predmeta
  - Radionice ručnog rada
- b) Radionice o zdravlju:
  - Radionice zdrave prehrane
  - Radionice za podršku zdravih/aktivnih načina života
  - Radionice za podršku mentalnom zdravlju
  - Radionice za podršku zdravlju prostora
- c) Radionice o pravima:
  - Radionice o dječjim pravima
  - Radionice za podršku tolerancije
- d) Radionice o suradnji s lokalnom zajednicom:
  - Radionice za male arhitekta – osmisli Dječji grad u valpovačkom parku
  - Radionice Dječjeg gradskog vijeća
- e) Radionice za roditelje
  - Radionice za podršku roditeljskih kompetencija
  - Radionice za podršku pri prepoznavanju različitih oblika nasilja

SURADNICI I SUDIONICI U IZRADI PROGRAMA O PRAVIMA I ZAŠTITE DJECE GRADA VALPOVA

Udruga Karašicka Republika

Adresa: Radnička 14, 31551 Belišće

Kontakt: karasicka.republika@gmail.com

Udruga MI Valpovo

Adresa: Dvorac Norman-Prandau 1, 31550 Valpovo

Kontakt: udrugami.valpovo2004@gmail.com

Udruga Revolucija

Adresa: Trg kralja Tomislava 14, 31550 Valpovo

Kontakt: udrugarevolution@gmail.com

Društvo naša djeca grada Valpova Adresa:

Matije Gupca 32, 31550 Valpovo Kontakt:

dnd.valpovo@gmail.com

Grad Valpovo

Adresa: Matije Gupca 32, 31550 Valpovo

Kontakt: mail@valpovo.hr

Autorica Programa: Iva Černošek, dipl.uč.

Ostali suradnici: Jelena Lacković, Sara Čavar

Ovaj Program izdan je u sklopu projekta "Društveni centar Valpovo".

Korisnik projekta je Udruga "Karašicka Republika".

Kontakti za više informacija:

Udruga Karašicka Republika

Adresa: Radnička 14, 31551 Belišće

Web: <http://karasicka-republika.hr>

Kontakt: karasicka.republika@gmail.com

Partneri na projektu "Društveni centar Valpovo":

Izdavanje ovog Programa omogućeno je zahvaljujući sredstvima Europskog socijalnog fonda.

Projekt sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Sadržaj ovog Programa isključiva je odgovornost udruge "Karašicka Republika".

Stajališta izražena u ovom Programu isključiva su odgovornost udruge "Karašicka Republika" i ne odražavaju nužno stajalište Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Više informacija o fondovima EU:

Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije

www.strukturnifondovi.hr